

Asia

Epävirallinen koheesioministereiden videokokous 15.6.2020

Kokous

Epävirallinen koheesioministerikokous 15.06.2020

Epävirallisen koheesioministerikokouksen pääaiheena olivat Euroopan komission 27.5.2020 julkaiseman elpymispaketin ehdotukset nykyisissä ja tulevaisuudessa koheesiopolitiikan ohjelmissa toteutettavista toiminnoista. EU:n koheesiopolitiikasta vastaavat ministerit keskustelivat keinoista ja eri maiden suunnitelmista, joilla EU:n talouden elpymistä koronakriisistä voidaan edistää alue- ja rakennepoliittikalla ohjelmilla. Ministerit keskustelevalle sekä talouden nopean toipumisen tukemisesta että pitkän aikavälin kestävän kasvun edellytyksistä.

Epävirallisessa kokouksessa ei tehty päätöksiä.

Elpymispaketista käydään ensimmäinen keskustelu Eurooppa-neuvostossa 19. kesäkuuta 2020. Päätöksenteko tapahtuu myöhemmin Eurooppa-neuvostossa yksimielisesti.

Euroopan komissio julkaisi 27.5. elpymispaketin monivuotisen rahoituskehiksen rinnalla. Komissio tavoittelee vähähiilistä ja digitaalista siirtymää ja yritysten tukemista yli vaikean ajan. EU:n alue- ja rakennepoliittikkaa tuettaisiin komission ehdotuksen mukaan molemmista rahoituslähteistä.

Komissaari Elisa Ferreira (Koheesio ja uudistukset) kiitti jäsenvaltioita nopeasta CRII ja CRII+ pakettien hyväksymisestä keväällä osana ensivaiheen koronaepidemian vastaisia toimia. Hän korosti avauspuheenvuorossaan tarvetta nopeisiin toimiin alueilla kriisiin vastaamiseksi. REACT-EU-välineen toimeenpano koheesiopolitiikan ohjelmissa on tärkeää, koska tarvitaan joustoa meneillään olevassa erityisessä kriisitilanteessa unohtamatta pidemmän aikavälin tarpeita, joita on kaikilla alueilla vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä ja EU:n kilpailukykyyn turvaamisessa. Alueiden kehityksen tasapainoa uhkaavat monet kehityssuunnat ja muun muassa mahdollisuudet antaa valtiontukea vaihtelee suuresti maasta toiseen uhaten tasapuolisia kilpailuolosuhteita ja lopulta euroa. Uudet välineet on saatava toimimaan kaikille alueille, joten REACT-EU:n määrärahat jaettaisiin komission ehdotuksen mukaan jäsenvaltiossa, jotta tuki on mahdollista kohdentaa kansallisesti eniten tarvitseville ja kriisistä pahiten kärsineille alueille. Jäsenvaltioista riippuu, miten nopeasti saadaan riittävän järeät toimet liikkeelle jo vuoden 2020 aikana: tarvitaan 2014 - 2020 MFF:n muuttamista ja asetuspaketin hyväksymistä kooltaan ja säännöiltään kunnianhimoisena.

Kriittisimpien jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostuivat REACT-EU-välineen ja oikeudenmukaisen siirtymän JTF-lisämäärärahojen oikea suhde koheesiopolitiikan pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä tarve rajoittaa elpymisvälineen tuen määrää ja kesto. Koheesiovaroilla tulee kasvattaa resilienssiä pitkällä tähtäimellä, jotta seuraavaan kriisiin ollaan paremmin varautuneita ja tarve poikkeuslainsäädäntöön pienenee.

Suomi ilmaisi tuen komission kestävän kasvun strategialle sekä korosti REACT-EU:n tuen suuntaamista eniten COVID-kriisistä kärsiville alueille. FI ilmaisi varauksellisen näkemyksen esitettyyn varojenjakomekanismiin sekä välineen kokoon, keston ja muotoon. JTF:n tuki edellyttää ehdollisuutta yhteisiin tavoitteisiin sitoutumisessa. Suomi kertoi omista ilmastoneutraaliustoimista ja kunnianhimoisesta aikataulusta vuoteen 2035, jonka toimeenpanossa EU:n tuki auttaisi, mukaan lukien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden talouden monipuolistaminen. Suomi vastusti 100 %:n EU-tukea ilman kansallista omarahoitusta.

Useat jäsenvaltiot korostivat tarvetta unionin yhteisiin elpymistoimiin ja solidaarisuuteen kriisin sosioekonomisista haitoista yli pääsemiseksi, vaikkakin koheesiopolitiikassa tulee keskittyä pääsääntöisesti pidemmän aikavälin kehittämiseen. Useat maat toivat esiin huolen uuden tilanteen vaikutuksesta oikeudenmukaisen siirtymän JTF-rahaston tukikelpoisten toimien ja maantieteellisten alueiden liian tiukaksi koettuun rajaamiseen. Ei pitäisi edellyttää pakollista siirtoa rakennerahastojen kansallisista määrärahoista JTF-rahastoon edes MFF-rahoituskehystä rahoitettavan määrärahan osalta.

Komissaari ilmaisi valmiuden keskusteluun pakollisten rahastojen välisten siirtojen osalta, koska uudelle kaudelle ei haluta luoda päällekkäisiä instrumentteja. Lisämäärärahoilla halutaan auttaa siirtymistä mahdollisimman pian takaisin kasvu-uralle. Koheesiopolitiikka on tärkeässä roolissa sisämarkkinoiden toiminnan turvaamisessa ja jo vuonna 2020 pitää uudet toimet saada käyntiin, jotta kestävä kasvu turvataan.

Tuleva puheenjohtajavaltio Saksa ilmaisi huolen neuvottelujen pysähtyneisyydestä lainsäätäjien välillä. Syyskuun loppuun mennessä olisi saatava sekä poliittiset että tekniset trilogit käyntiin, jotta kuluvan vuoden loppuun mennessä lainsäädäntö olisi valmis. Tuleva kausi on käynnistettävä niin pian kuin mahdollista. Saksa katsoi, että päämiesten sopu on mahdollinen kesätaukoa ennen, edellyttäen että kaikki ovat valmiita kompromissiin.

Suomen edustajat

Suomea kokouksessa edusti valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen (TEM) + virkamiesvaltuuskunta:

Nina Alatalo TEM, Eliisa Hujala TEM, Pasi Rantahalvari EUE, Ville Korhonen VNEUS.

Asiakirjat

-

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	alue- ja rakennepolitiikka, koheesiopolitiikka, rahoituskehykset, elpymisrahasto TEM, VM, VNK
----------------------------	---

Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, RUOKA, SM, STM, UM, VTV, YM
----------	--
